

שונה אבל דומה

הדס רביב וליאת ברגמן

רקע - מטרות היום

- "שונה אבל דומה" - היכרות ועיסוק בנושא השונות והדמיון בין אנשים וקבוצות אוכלוסיה בארץ ובעולם.
- העלאת המודעות לדומה ולשונה ומתן לגיטימציה לשונות.
- להבין ולזהות כיצד ניתן לעשות למען האחר בחברה.
- לימוד נושא נבחר באופן חוויתי תוך כדי שיח רגשי אישי וקבוצתי.
- יום שובר שגרה - ללא ילקוט, במעורבות מורים מחנכים ומקצועיים ובתמיכת קהילת הורי בית הספר.
- עיסוק בנושא אחיד בקרב כלל תלמידי בית הספר.

הנחות עבודה

- בשל אילוצים לוגיסטיים נעדיף לפצל את ביה"ס לשניים ולקיים את היום בשני מועדים שונים.
- כל כיתה תפוצל לשתי קבוצות על מנת לאפשר תפוקה מקסימלית מהיום.
- דרושה עבודת הכנה **בכיתות** לימים אלו:
 - תרגול בסיסי של מיומנות עבודה בקבוצה
 - חשיפה לשיר "שווים" ולמידה של שורה ממנו בשפת הסימנים (לכל כיתה).
- דרושה עבודת הכנה **של צוות העשרה** (מורים + הורים) לימים אלו:
 - שיבוץ הקבוצות השונות במרחבי בית הספר.
 - הדרכת מורים + הורים לגבי מערכי השיעור.
 - הכנת עזרים לכל הכיתות (כפי שיפורט בתכנית).
 - הקמת מרחבים מיוחדים ברחבי בית הספר.

עיקרי התכנית – שונה אבל דומה

- **תחנה 1: האם אנחנו כל כך שונים?**
 - לא כולנו דומים. האם זה משנה? מה גורם לנו לחוזק? זה שאני דומה לכולם או זה שאני שונה? איך מקבלים אותי או מתייחסים אליי אם אני שונה?
- **תחנה 2: אנחנו הקבוצה**
 - עיסוק בחברי הקהילה האתיופית בישראל, כדוגמא לקהילה משמעותית בחברה בישראל.
- **תחנה 3: שונות היא חוזקה**
 - איך מתקשרים כשאתה שונה? סיפורו של לואי ברייל שיצר שיטת תקשורת חדשה.
- **תחנה 4: חוויה רב חושית**
 - הכרות עם תרבויות שונות אך דומות ברחבי העולם.
- **בנוסף: צילום הקליפ של "שווים" במהלך היום. יצירת פוסטר חתימות ידיים - שונים אבל דומים.**

תחנה 1: האם אנחנו כל כך שונים?

● דרישות מיוחדות:

- מרחב פיזי כלשהו, אין צורך בחלל מיוחד.
- כרטיסיות עבודה לכל ילד.ה.
- כרטיסיות עם סיטואציה שבה ילד.ה שונה משאר ילדי הכיתה.

● מטרת התחנה:

- דיון במשמעות המושגים דימיון ושוני. הבנה שאנשים יכולים להיות דומים בתכונות מסוימות ושונים באחרות.

תחנה 1: האם אנחנו כל כך שונים?

● סדר הפעילות:

- מתחלקים לקבוצות בהתאם לקווי דמיון - מצירים מעגל במרכז החדר. המנחה מקריא משפט ומי ששייך לקבוצה זו עובר לעמוד בתוך המעגל [15 דקות].
 - כל מי שאוהבת ספרים
 - כל מי שאוהבת חשבון
 - כל מי שמפחד מחושך
- דיון בהנחיית המנחים - האם גיליתם משהו חדש על חבר בכיתה שלא ידעתם? האם היית ביחד עם אותם ילדים כל הזמן? מישהו היה לבד? איך הרגיש להיות לבד? [15 דקות]
- "אני צריך עזרה" - להעשיר את ארגז הכלים בכל הנוגע לחברויות וציפיות בין חברים [10 דקות]
 - בקבוצות, המנחה יראה להם כרטיסים עם תיאור סיטואציה ותמונה של מישהו שהרגיש שונה, מישהו שצריך עזרה
- יבקש מהילדים להציע דרכים לתאר את התמונה/כרטיסיה ולסייע בסיטואציה.

תחנה 2: אנחנו הקבוצה

• דרישות מיוחדות:

- מרחב פיזי כלשהו עם חיבור לאינטרנט ומקרן.
- כרטיסיות הסבר על העליה האתיופית והקהילה האתיופית בישראל (למדריכים.ות).

• מטרת התחנה:

- הכרת המגוון האחר על ידי דוגמא ספציפית של הקהילה האתיופית בישראל.

• סדר הפעילות:

- המנחה יפתח בשאלה - מה ילדי הכיתה יודעים על חברי הקהילה האתיופית? מה היו רוצים לדעת? [5 דקות]
- המנחה יספר על העליה האתיופית לישראל, מאפיינים תרבותיים (מעטים) של הקהילה [5 דקות]
- צפיה בתוכנית סליחה על השאלה [20 דקות] שיח על תחושות התלמידים.ות בעקבות הצפיה [10 דקות].

תחנה 3: שונות היא חוזקה

● דרישות מיוחדות:

- מרחב פיזי כלשהו, אין צורך בחלל מיוחד.
- כתב ברייל שצריך לפענח, כרטיסיית הסבר בנוגע ללואי ברייל.
- חפצים למסלול מכשולים וכיסויי עיניים.

● מטרת התחנה:

- הכרות עם סיפורו של לואי ברייל שהפך את השונות לחוזקה, עם שונות מסוג עיוורון. דיון על שונות כחוזקה.

תחנה 3: שונות היא חוזקה

● סדר הפעילות:

- הכיתה תתחלק ל4 קבוצות. כל קבוצה תפתור את כתב החידה על לואי ברייל. [15 דקות]
- המדריכים יספקו הסבר על מי היה ומה עשה. [5 דקות]
- כל קבוצה תתנסה בהתנהלות בעולם עם כיסוי עיניים - מתחלקים לזוגות ילד/ה אחד לובש כיסוי עיניים והשני מוביל אותו דרך מסלול מכשולים/מנחה אותו בציור רק על ידי דיבור. [15 דקות]
- דיון בהנחיית המנחה [15 דקות]:
 - האם שונות היא חולשה או חוזקה?
 - מה היה קשה יותר להיות עם עינים מכוסות או בלי? האם עבדתם ביחד? מה גורמת לחבר התנהגות כזו או אחרת?
 - האם יש ילדים שרוצים לדמיין מה אפשר לעשות עם תכונה אחת מיוחדת שלהם.

תחנה 4: חוויה רב חושית

- **דרישות מיוחדות:**

- אולם עם תחנות שעוסקות במדינות שונות.

- **מטרת התחנה:**

- שחרור כיפי, רפלקציה על חוויות היום, התנסות.

- **מהלך הפעילות:**

- ארה"ב - ריקוד קאנטרי (just dance)
- מצרים - פענוח כתב חידה המבוסס על כתב חרטומים.
- הודו - דפי תרגול יוגה
- איטליה - הכנסת ספגטי לקערה.
- כל קבוצה (רבע כיתה) צריכה לעבור ב45 דקות מספר תחנות - מקבלת דרכון להחתמה בין תחנה לתחנה.